

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Monika Horna-Cieślak

Warszawa, 24 marca 2024 roku

ZPD.400.1.2024.PB

Szanowna Pani
Zuzanna Rudzińska-Bluszcz
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Sprawiedliwości

Szanowna Pani Minister

Niniejszym w odpowiedzi na pismo z dnia 6 marca 2024 r. (sygn. DSRiN-V.401.1.2023) w przedmiocie konsultacji projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie *określenia wzorów kwestionariusza indywidualnej oceny pokrzywdzonego i świadka (A527)* zgłaszam następujące uwagi.

W ramach kwestionariusza indywidualnej oceny świadka stanowiącej załącznik 2 do projektowanego rozporządzenia brakuje osobnego punktu pozwalającego szczegółowo opisać stan zdrowia na podstawie dokumentacji medycznej. Wprawdzie w pkt 2 kwestionariusza „Ustalenia dotyczące występowania zaburzeń psychicznych, rozwojowych, zdolności postrzegania lub odtwarzania postrzeżeń” została zawarta informacja, o tym że należy dokonać ustaleń w oparciu o taką dokumentację, ale ta część kwestionariusza zawiera katalog odpowiedzi zamkniętych, które podlegają zakreśleniu, ale brak jest odrębnego pola na opis stanu zdrowia, w tym opis zaburzeń według diagnozy wynikającej z dokumentacji medycznej. To pole w kwestionariuszu może zostać uzupełnione na wzór kwestionariusza dla pokrzywdzonego stanowiącego zał 1 do projektowanego rozporządzenia (pkt 2-4 części A), które zawiera szerszy opis stanu zdrowia.

W obu kwestionariuszach powinno być wyraźne pytanie czy osoba leczyła się psychiatrycznie, neurologicznie, lub czy korzystała z pomocy psychologa i jeśli tak to w jakiej placówce. Formularz powinien umożliwiać wymienienie dokumentacji medycznej okazanej przy sporządzaniu oceny i załączonej przez pokrzywdzonego lub świadka. Dokumentacja taka powinna być umieszczana w załączniku „tajemnica zawodowa”, którego wykonanie kopii lub fotokopii jest uzależnione od szczególnej zgody sędziego.

W ramach kwestionariusza indywidualnej oceny świadka stanowiącej załącznik 2 w ramach indywidualnego narzędzia oceny brak jest okienek do zakreslania przy poszczególnych symptomów, na wzór kwestionariusza z załącznika 1. Prawidłowe zaznaczenie rozpoznanego symptomu przez prowadzącego ocenę jest istotne pod względem oceny poprawności wyboru trybu przesłuchania, więc określenie to nie powinno budzić wątpliwości.

W ramach części B kwestionariusza indywidualnej oceny świadka stanowiącej załącznik 2 sugeruję zmienić sformułowanie „Ustalono, że świadek powinien zeznawać w obecności biegłego ...”, na bardziej neutralne np. „Wynik oceny indywidualnej świadka wskazuje na konieczność przeprowadzenia przesłuchania świadka z udziałem biegłego”. Sformułowanie zastosowane w projekcie sugeruje, że rozstrzygnięcie w przedmiocie udziału biegłego zapadło, podczas gdy wynik oceny stanowi dopiero podstawę do powołania biegłego przez organ postępowania.

W ramach kwestionariusza indywidualnej oceny świadka stanowiącej załącznik 2 do projektowanego rozporządzenia zawarto również sformułowanie „Zapytaj świadka, czy chce złożyć oświadczenie co do zastosowania środka z pkt b.” Wątpliwości budzi znaczenie tej klauzuli i podstawa prawna jej umieszczenia w kwestionariuszu. W art. 52 a § 2 k.p.k. zawarto w stosunku do pokrzywdzonego wymóg odebrania oświadczenia o stosowaniu środków ochrony pokrzywdzonego, w tym o stosowaniu trybu z art. 185e k.p.k. W stosunku do świadka, który nie jest pokrzywdzonym brak jest odpowiednika takiego przepisu, a tym samym oświadczenie to jest odmiennym oświadczeniem procesowym. Pozostaje ono bez wpływu na tok postępowania, bowiem decyzja o powołaniu biegłego należy do organu postępowania w związku z przesłankami wskazanymi w art. 185e k.p.k. Odebranie zaś oświadczenia o przesłuchaniu świadka, które nie jest respektowane przez organy może niepotrzebnie powodować negatywną i zamkniętą postawę świadka, co do dalszych czynności.

Będę uprzejmie wdzięczna za uwzględnienie powyższych propozycji oraz przekazuje serdeczne podziękowania za Państwa pracę na rzecz przyjaznego wymiaru sprawiedliwości.

Z wyrazami szacunku

Monika Horna-Cieślak
Rzeczniczka Praw Dziecka